

Lo Somaten

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XV

Reus, Dissapte 15 de Septiembre de 1900

Núm. 3.667

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d'aquest diari y en las principals llibreries d'aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, l'itografia Mallofré, carrer Junquera, 6.
No s' retornan los originals encara que no s' publicuin.

Redacció y Administració

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. Ptas. 1
provincias trimestre. 3/50
Extranjer y Ultramar 7/50
Anuals, a preus convencionals.

Farmacia Serra

12 ANYS

XAROP SERRA

es lo millor remey para combatre per crònica y rebelde que sia tota classe de **TOS**

La que paga més contribució de la provincia.

ACADEMIA FROEBELIANA

Baix l' advocació de Ntra. Sra. de Montserrat
Carrer de la Presó, núm. 22.

La Directora d'aquest Colegi docent posa en coneixement del públich que desde el primer de Septiembre pròxim quedarán obertes las classes de 1.ª ensenyansa en sos tres graus de *parvula, elemental y superior*, en quals seccions, especialment en la de *parvula*, se seguirán ab tot rigorisme las teorías sustentadas per los eminentes pedagogos Froebel y Lopez Catalan.

CLASSES ESPECIALS

LABORS: D' adorno, tapicería, brodat, etc., etc., baix la direcció de D. Emilio Domingo. —FRANCÉS: Professora, Mme. Goujard. —SOLFEIX Y PIANO: D. Ricardo Guinard. —DIBUIX Y PINTURA: D. Ramón Casals. —CORTE: Modificació de figurins y montura de sombreros, D.ª Antonia Cabré.
Nota.—En lo referit Centre s' admeterán alumnes internes, mitj pensionistas y recomanades ab subjecció al Reglament interior del mateix. —La Directora, María Fabra.

Recordeu als morts

Per a l' 2 del pròxim Novembre

PEDRAS MORTUORIAS

de marbre, variis colors treballadas al burí, mata y relleu, desde 15 pessetas; dauradas a meytat de preu 50 per 100 de rebaixa en las inscripcions. —De franch la col·lecció en lo Cementiri.

TALLER DE MARBRIS

LLOVERA, 23. VIUDA VILA LLOVERA, 23.

Seceló doctrinal

Que sian catalans

L' Estat pera pogueu cumplir lo seu fi necessita personas aptes pera 'l funcionament dels distints organismes de que 's compon. Ha d' administrar justicia, ha de cobrar los impostos, ha de cuydar de la conservació del ordre públich, etc., y per tant ha de tindre empleats encarregats de fer marxar pels camins adequats, la nau del Estat.

Tots los pobles al seu naixement, com no tenen gayres necessitats, la seva organizació es senzillissima; però, quan van adquirint desenrotll, quan en virtut de la prosperitat de la seva industria, del seu comerç y de la seva agricultura, arriban a ésser un factor important dintre del mon civilisat, la complicació del seu organisme es gran y tot seguit se veu, la excepcional importancia que té la forma en que han de reunir los cridats a tocar los distints ressorts d' aqueixa intrincada màquina.

Inmediatament se comprén que en aqueix punt, com en molts altres, no estém d' acord ab los entusiastas y desinteressats defensors del règim actual.

Avuy, los amos de la *Gazeta*, d' aqueix diari que tants miracles fa, que un dia fa caure llègrimes als qui poch mesos enrera reyan d' alegría per haver obtingut l' anhelat destí, envian a totas las regions un estol d' empleats, que per lo seu nombre podrian fer marxar quatre ó cinch Espanyas.

Com si tot dependigués de la quantitat, no se 's exigeix cap classe de coneixements. La única cosa necessaria, es tindre un bon padri y res més; y es que l' únich fi que persegueixen en lo nòmbrament dels empleats, es tindre contents als *caciques* que han apoyat al Govern en las eleccions. Y aixó que 's empleats mateixos, crehen que 's hi reporta tants, beneficis qué desgraciats los fa!... Com son

moltíssims los *caciques*, hi ha que acontentar a molta gent y aixó mateix es causa de que cada quatre mesos se mudin tots los empleats d' una oficina qualsevol, en lo precis moment que ja estavan en condicions de prestar bons serveys, per haver après la tesca del seu negociat. De modo, que converteixen las oficinas en un col·legi per ahont hi passan molts aprenents, pero que no 'n surt may cap mestre.

Segurament que ells esperan obtindre la regeneració d' Espanya per aqueix camí. Nosaltres, que volém la regeneració de Catalunya y també la del Estat Espanyol, considerant que ab lo règim actual, en lloch de prosperar, d' anar endevant, de pogueu algun dia posarnos al nivel de las nacions civilisadas, aném cayent cada dia més y més en aqueixa postració horrorosa que avuy es quasi 'l segell característich de tot espanyol, tractém d' implantar la salvadora doctrina catalanista que en lo punt que desenrotllém diu en sa Base 5.ª:

«Sols los catalans, ja sian de naixensa, ja per virtut de naturalisació, podran desempenyar a Catalunya càrrechs públics, fins tractantse dels gubernatius y administratius que depenguin del poder central. També deurán ésser desempenyats per catalans los càrrechs militars que importin jurisdicció.»

Las ventatjas que s' obtenen ab lo procediment que nosaltres proclamém ressaltan tot seguit sense fer cap esforç pera veurelas.

Tot empleat, al aplicar los reglaments y lleys en los distints casos que ha de resoldre, ha de tindre en compte 's usos y costums de cada regió. Y, aquins coneixements se 's hi poden exigir referent a la manera d' ésser d' un poble a un home que fa poch dias que resideix en tal ó qual regió? Quin interés se pendrà en cumplir la seva obligació, si ni las censuras, ni 's aplausos que se li tributin han de tindre cap importancia dintre la seva carrera?...

Es además lògich y natural que satisfent cada regió molts impostos, no s' emportin gent forastera 'ls diners que 's seus fills podrian guanyar desempenyant càrrechs que avuy están en mans dels pauperrats y que per regla general son los qui menys amor al treball tenen.

Y per últim, com han d' estar en immediat tracte ab lo poble, es de tot punt necessari y convenient que parlin ab la mateixa llengua, y no 's donaria 'l cas que tots los dias veyém, de que quan una persona que per la seva posició social no ha tingut medís de pogueu aprendre la llengua castellana y que, per lo tant, s' expressa en catalá, que es de la manera que pensa, sia baixament insultat dihentli *habla V. en cristiano*, y fentlo anar d' una taula al altra mofantse de la seva ignorancia... Y aqueix home no va a cobrar, no demana cap favor, no implora misericordia per una falta comesa; aqueix home ve a satisfier religiosament lo que per qualsevol concepte li correspon pagar, y per tant, haurían de ser servidors d' ell los qui se li portan com a amos despothichs. Y aqueixa tradicional *lidalansa* *habent munitis*, no reposarém ni un sol instant cridant l' atenció dels homes pensadors de nostra terra, pera que si algún d' ells encare está afiliat a la massa dels indiferents, sacudeixi la seva apatia y junt ab nosaltres treballi de ferm pera 'l prompte triomf de nostra causa, que es la única que pot fer revivre nostre estimada patria.

Sobre la marina alemana

Una opinió de major excepció

De *La Renaixensa*:

En un article tècnich publicat per nosaltres en aquestes mateixas páginas baix l' epígrafe de «Los avensos de la Marina militar alemana», sosteníem, ja pels comensaments del any 1898, que la ràpida y innegables progressos realisats per aquella institució armada en l' Estat alemany desde alguns anys ensá venían a col·locarla en un lloch molt preferent entre todas las demás del mon. Y dit 's está que allí explicavam tan sucinta y gráficamente com nos era possible, donada la naturalesa especial del treball y la de la publicació en que 's feya, las rahons més culminants en que podia apoyarse 'l motiu teòrich d' aquella superioritat mateixa.

Allavors forem únichs dintre de la Premsa diaria en senyalarla y en prevénrels. Perque molt pochos eran, excepció feta d' alguns verdaders tècnichs en la materia, los que creyan en la futura gran eacacia d' aquella Marina.

Després d' aquella ocasió, ab diversos pretextos d' actualitat, la havém sempre enaltida, presentantla com a model d' iguals institucions a la consideració dels demás països, singularment a la d' aqueixa Espanya nostra que tant parla, sovint per boca de sos governants, de que necessita restaurar son humiliat poder naval d' altres temps.

Avuy ab verdadera satisfacció acobém de veure en un colega reproduhit un fragment del hermosísim treball d' informació professional titolat «Las flotas de combat extrangeras en 1900», degut a la ploma eminent del comandant Mr. de Balincourt qui, ab respecte a la Marina alemana, s' expressa en los següents termes, a tenor del colega aludit, que confirman en absolut nostras asseveracions de més de dos anys endarrera, y dels que renunciém a ferne una traducció

RETALLS

directa al català tot deixant íntegra la versió pública de pel nostre company:

«La evolució de la marina de guerra alemana es curiosa de estudiar. Hasta 1889 no piensa más que en defenderse, no hay mas que un núcleo de escuadra sin cruceros; los que existían entonces eran marinos ante todo y no servían más que para instrucción, pues, sin tradiciones, todo estaba para aprender y no se atrevían á lanzarse á aventuras coloniales. Las escuadras de torpederos se han multiplicado y el personal, bien dirigido; va á ser cortado el canal del Báltico y entregados los guardacostas del tipo Siegfried.

«Están tranquilos respecto á un ataque y se preparan á tomar la ofensiva cuando lo necesiten. Se han hecho algunos ensayos tímidos de cruceros con el «Irene» primero, después con el «Agusta» y el «Gé-fion»; los cuatro «Brandenburg» van más lejos en el límite de protección de sus costados; pero se estudia siempre.

«En 1894 están seguros de sí mismos; Inglaterra y Francia han servido de profesores y las fábricas alemanas valen tanto como las del primero de esos países. Krupp ha inventado un procedimiento para endurecer el acero que deja muy atrás al sistema Harvey; el ajuste es llevado á la perfección, la electricidad introducida en grande escala, la madera suprimida en absoluto, hasta para los mastelerillos; el interior de los navíos revestido de un tejido lanoso incombustible. Dietrich ha dotado á su país de un tipo único que comprende acorazados, cruceros acorazados y cruceros protegidos, asegurando una homogeneidad perfecta en las escuadras, compuestas de unidades potentes y bien defendidas, y la marina alemana se ha revelado súbitamente formidable para un período no lejano, tanto desde el punto de vista del ataque como del de la defensa.

«Heus aquí, per lo tant, el punt aquell fins ahont pot y deu esser apreciada la temibilitat de la Marina alemana, segons Mr. de Balincourt. A les atinades es-severacions y als datos aportats per tan distinguit autor, que demostren perfectament fins á quin punt extrém era exacta la apreciació maliciosa d' Inglaterra de que Alemania s' preparava á realisar ab lo temps un programa marítim d' agressió; ja aquelles asseveracions y a aquells interessants datos, nosaltres no més hi afegirem que, avuy per avuy, la Marina alemana que sos acorazats d' escuadra de la categoria anomenada imperial, tals com lo «Kaiser Wilhelm II», com lo «Kaiser Karl der Grosse», etc.; no tenen rival sino en los mes poderosos vaizells inglesos y francesos del mes nou model; que sos grans creuhers acorazats d' extens radi d' acció del tipo «Ersatz-Leipzig», renneixen excellencias insuperables en ordre á sa eficacia militar ofensiva y defensiva, velocitat, etc.; que fins sos creuhers simplement protegits, de segona classe, tals com l' «Ersatz Freya» y sos guarda-costas acorazats del tipo del «Aegir» son ó resultan esser de lo més ben ensopegat dintre de son género.

La prudenta y sábia organizació, ademés, donada á tota aquesta poderosa Marina; la manera cuydadosa com s' ha atés á formar cada divisió naval, á classificar cada categoria de bastiments, segons un plan que ha pres per base lo ideu fonamental de la relació d' homogeneitat entre ls vaizells mateixos, han sigut també, ajudadas de las excellencias de las condiciones particulars de cada tipu individual, de cada unitat, dintre de sa classe; alló que ha fet que aquella supremacia relativa á que ns referiam quedés definitivament assentada sense cap possible disputa ulterior.

«Apendre, donchs, ab l' exemple que ja ns fa bona feita. A imitar lo que ha sapigut fer Alemania, potser ab més escasos recursos personals que nosaltres, evidentment ab tota economía, y sense cap dubte desposseñida en absolut de grans tradicions en ordre á la historia de sa Marina de guerra.

L' imperi germánich ha comprés, segons ho ha manifestat recentment per boca del mateix Guiliém II, que l' «Océa era indispensable á sa grandesa... Avuy Alemania es la quinta en importancia de las potencias militares navals europeas... Va al darrera mateix d' Italia, tan considerada no mes que per sa forsa marítima... Y quant se pense en que tot aquest avens l' ha conseguit, en lo decurs de molt poch anys, no més que á copia d' estudi y treball, de paciencia, de ferma voluntat y de ben entesa economía, allavors si que s' experimentan invencibles desitjos també d' aconsellar que á miri, ab iguals qualitats y elements, de lograr la mateixa gran cosa per tot arreu.

MANUEL XUOLA MAURICIO.

Per intransigencias del partit republicá, diuhon de San Sebastián, se tingueren que suprimir los festeigs extraordinaris, anunciats per l' Ajuntament, á l' arribada dels Reys.

Y are vostés se orurán que quan van arribar van trobar la Concha sense cap banderola y convertida en la soledad de los bancos y la corrida de ratones, ¿eh?; doucas s' equivocan de mala manera ó sine llegeixin lo que diu més avall lo periódich d' ahont copio aquesta noticia:

«A falta de festeigs oficials, las señoras de la bona societat sapigueren organizar preciosament una acullida carinyosa y entusiasta á la Real familia, una rebuda com aquí no s' ha vist may, un acte hermós.

«Pera aixó feren una colecta, á la que han contribuït ab una suma oscilant entre cinch y vinticinch pessetas, ab qual producte se pogué aixecar una grada en tota la estensió de Rivaconcha, desde la Real caseta fins al túnel del Antich, es dir, fins á las portas de Miramar, y adquiriren més de doscents coloms y tórtolas y altres tants ramets de flors, que tiraren al pás dels Reys».

Ja ho venhen fins sense embolicarshi l' Ajuntament y degut sols á las señoras de bona societat se va organizar una rebuda com no s' ha vist may. Un acte hermós, etc.

Y aquelles señoras que segurament no saben quin gust te una punxada d' agulla de oust, ni l' d' una obra de caritat ben feta van donar sumas oscilants entre cinch y vinticinch pessetas que á ben segur li haurían vingut com anell al dit á algun pobret descals pera comprar-se unas espardeyas.

Pero ab un pobre ningú ho hauría sapigut y aixís d' aquí uns quants dias tot San Sebastián sabrá que la Martínez la Merenguez ó la Lopez donaren unas miserables pessetas ab qual producte se pogué aixecar una grada en tota la estensió, etc., etc.

Y, com que la xocolata á tothom agrada, la Martínez, la Merenguez y la Lopez se donarán per satisfetas d' haver afuixat la mosca per tindre l' gust de menjar-se una sucada.

«En la corrida de toros celebrada lo d' dinmenge últim á Calatayud, á la que assistiren més de 4.000 veïnats de Saragossa, hi hagué un espectacu monumental, tirant los espectadores al «redondel» cadiras, fustas, ampollas, melons, etc.

Se retiraren las cuadrillas. La Guardia civil formá l' cuadro en la arena y arribá l' capitá de la forsa á donar l' ordre de prepararse pera disparar.

L' alcalde y l' jutje de Calatayud y un inspector de policia de Saragossa contingueren al públich en sa actitud, evitant grans successos.

A la sortida de la plassa, grupos d' espectadores recorrian cridant los carrers y anant en busca del «empresari de la corrida».

Una prova de la influencia benefactora de las corridas de toros al poble.

Y una altra de lo que son los «variados accidentes» de la barbre costum más nacional, com dia un que crema l' Abecé per no apendrela.

ANTICH.

ESPUNA

Que escrigui, que buydi la pensa de las caborias que s' hi han enquistat durant la estació estiuhena, que torni á fer sentir las vibracions de ma ploma apasionada y que m' enmiralli en las serenes regions del espay ó en lo llot de ahont viu la flexible y misera humanitat, tot aixó y molt més, me demana un desconegut ó amic, que en aquesta secció hi firma Ixocozm.

Ha fet mal; deixi que l' meu cor dormi en brassos del indiferentisme; y que visqui somniant, oreyentse mort moralment, en lo mar de la disputa y la polemica, lo mateix pels amichs que per los enemichs, puig si ls primers tenen algo que agrehirme, en camí, ls segons, no poden dir que mos llavis s' hagin oberts may pera donar pas á frases mortificants ó xismosas, ni fins pels mes infelissos de tots ells.

Convidar al P. C. y al Jofegen, á qui encare preocupa la vida pública y las manifestacions de la opinió ho troba encertat; pero convidarme á mi, y convidarme pera que las «Espunas» d' avuy, sigan las d' ahir, en las que si s' hi cantava la gentilesa y hermosura d' encisadoras ninas, no s' esgativava l' fuetejar als esperits mesquina y rasters, francament, no mes ho comprench per la por que deu tenir, l' Ignocent, de que aviat ens fassi la nostra felicitat un Ajuntament non de trunca.

Si es aixís, quan siga hora y ls necessari de la ploma del acorrit veurém d' omplir algunas onartillas; y

si no es aixís, posat ja á la tassa de communió ab los lectors de Lo SOMATENT, aprofitaré totas las ocasions pera ferho, y puig al cap-de-vall, lo fet de que nostros escrits surtin en lletres de motlle, sempre ens donan un títol, que si aquí nó, en altres poblacions, fins mes petites que la nostra, es bastent envejat.

X. X. X.

CRÓNICA

Ahir celebrá nostre Excm. Ajuntament la sessió de segona convocatoria, á la que no poguérem assistir pera atendre á importantísimas ocupacions.

Ahir se verificó l' enterro del obrer en Ferrán Solá, mort desgraciadament en las obras de la sisterna en construcció del Convent de Sant Joan Baptista.

Acompnyeren al difunt fins al portal del Roser bon número d' amichs y companys d' ofici.

Fa dos dias que ls nubols rondujan per nostre firmament amagant lo sol l'argas estonas durant lo dia y amenassant pluja.

Al objecte de facilitar la concurrencia á Barcelona en la vinent festivitad de Nostra Senyera de la Mercé, la Companyia de M. Z. A., ha resolt efectuar un servey especial de viatgers ab bitllets de viatge rodó de segona y tercera classes, á preus reduhits, desde varias estaciones de la Xarxa Catalana á la de Barcelona y tornada.

Lo despatx de dits bitllets tindrà lloch en los dias 22 y 23 del actual, servint pera tornarsen los dias 24 y 25.

Ab Hetra catalana de J. Novellas y música de nostre aprofitat país en J. Kaisser, y ab lo títol de «Supirós» ha publicat l' Album Salón una preciosa melodia pera cant y piano.

Lo recaudat en lo dia d' ahir en la Administració de consums per diferents especies puja á la cantitat de 1063.76 pessetas.

Per Real ordre del Ministeri de la Governació s' ha disposat que ls espanyols nascuts en las antigas provincias y territoris d' Ultramar que hagin vingut ó vinguin á fixar sa residencia á Espanya després de vint anys de residència en l' article 27 de la ley de Reclutament vigent, no serán inclosos en cap allistament, y quedarán, per consegüent, dispensats del servey d' armas.

Pera l' allistament dels que hagin vingut ó vinguin á la antiga metrópoli avans de cumplir dita edat, regiran las reals órdes de 14 de Novembre de 1888 y 31 de Maig últim.

Diuemenje á la tarde y nit se celebrarán lluhits balls de la societat recreativa «La Perla».

Hem rebut una tarjeta de «La Ilustració Llevantina» oferintnos son nou domicili, Rembla de las Fiors, 20, primer pis, Bircelóna, hont ha quedat ja establerta sa Redacció y Administració.

Agrehim l' oferiment, desitjant veure aviat per nostra Redacció tan simpáticos Revistes.

En atenta carta nos pregó la virtuosa senyora Abadesa del Convent de Sant Joan Baptista, Sor María Antonis y en nom de la Comunitat, donguém desade aquestas columnas las més expressivas gracias á las autoritats, vehins y demás personas que carregadas de bon zel y humanitat s' aprestaren al accorro al occorren en aquell sagrat lloch la desgracia que nostros lectors coneixen ja per la edició d' ahir.

Quedan complasendas aquellas virtuosas señoras.

D' alguns dias á aquesta part menudejan los «traucos» en la carretera de Alcolea del Pinar, en punt distant tres kilómetres de Falset.

Ha sigut nomenat porter interiú del Institut d' aquesta ciutat lo sargento llicenciat D. Joan Güell.

La societat «Los Gaxetas» que té instalat son saló de hall en lo carrer de Castelar, lo diuemenje próxim inaugurarà la temperada.

En varias localitats de la conca del Loire, ahont la collita del ví prometia ser abundantíssima, las pedregadas han fet mal bé grans extensions de vinya.

En lo departament del Herault s' ha acabat lo vermar, superant la recolecció á las millors esperansas.

En los Pirineos orientals la collita de ví resulta superior.

En la Gironda ha comensat lo vermar, al semblar en bonas condiciones.

Las noticias de la Charente no son tan satisfactorias. En general, la oullita de vins d'aquest any a França promet ser bona.

Secció oficial

Institut de 2.ª ensenyansa de Reus

Heventse disposat per Real Decret de 65 de Maig del corrent any, que las poblacions abont existeixi Institut de segona ensenyansa y no hi hagnés Escolas especials d'Arts e Industrias, se establissin en los Instituts classes nocturnas, acomodadas al temps de duas horas pera donar ensenyansa gratuita als obrers que setintin matricula de las mateixas y trobantse aquests Ciutat en aquest cas, lo Claustre d'aquest Institut ha acordat a proposta del Sr. Vice-Director, establir la ensenyansa elemental de 7 a 9 de la nit en los locals y horas que s'indican en lo tauló d'anuncis y desempeñadas las assignaturas del modo que a continuació s'expresa:

- Gramática Castellana.—D. Ignasi Grau Vallespinós, Auxiliar numerari.
Elements d'Algebra, Elements d'Agricultura.—D. Eugeni Rodón Folch, Catedràtic numerari.
Geografia Història.—D. Joaquim Batet y Paret, Catedràtic numerari.
Elements de Química, Elements de Mecànica.—D. Joseph Jansó Capdevila, Auxiliar numerari.
Elements de Física, Fisiología e Higiene.—D. Joan Magnàns Baniús, Professor Gimnàstich.
Educació moral.—D. Ramon Minguell Gastill, Professor de Religió.
Anemotècnia (Art de ajudar la memoria).—Don Francisco Cabré Gonzalez, Auxiliar interi.
Francés.—D. Joan de Deu Carreras Roure, Catedràtic numerari.
Dibuix.—D. Ramon Casals Vernis, Professor de Dibuix.
Elements d'Aritmètics, Elements de Geometria.—D. Joseph Ollé Vallés, Batziller y Mestre Superior.
Los alumnos podran matricularse lliurement durant lo present mes en las assignaturas que sian de son agrado, pero sempre l'estudi de la Aritmètica deura precedir al del Algebra y l de Geometria el de la Física.
Lo que d'ordre del Sr. Vice-Director s'ha públich pera coneixement dels obrers, qual ensenyansa s'ha organiat ab aquest fi.
Reus 11 de Setembre de 1900.—Lo Secretari, Joan de Deu Carreras.

Centre Catòlich

Per acort de la Junta Directiva, lo dia 15 del corrent s' obrirà la matricula pera assistir a las escoles elementals de dia y nit, a la de dibuix de figura, adorno, natural y lineal y a la dominical. Ditas classes comensaran lo primer d' octubre, de 9 a 12 del matí y de 2 a 5 de la tarde la primera; las de nit, de 8 a dos quarts de deu y la dominical de Doctrina Cristiana y preparació pera la primera Comunió, de 3 a 5 de la tarde.
S' inscriurà pera la de dia en la Secretaria del Centre Catòlich de 12 a 1 de la tarde tots los dias laborables, y pera las de nit y dominical los dilluns, dimecres y divendres, de 8 a 9 de la nit.
Pera ser admesos a ditas classes, que son completament gratuites, los aspirants deuran acreditar ser fills d' obrers y tindre bona conducta.
Reus 14 de setembre de 1900.—Lo Secretari, Francesch de P. Bertran.

Registre civil del dia 14 de Setembre de 1900

Naixements
Fersán Solá Carbonell, 38 anys, S. Lluís.
Matrimonis
Cap.
Detuncions
Cap.

Secció religiosa

Sant d' any.—Sant Nicomedes.
Sant de Coma.—Sant Ciprià.

Anuncis particulars

Triomf científich

Diariament donen excelentes resultats en tots los casos los medicaments COSTANZI que curan qual sevol malaltia.
Pera més detalls llegixis en 4.ª pagina Miraculosos confits o Injecció anti venèreos y Roob anti-sifilèlich COSTANZI.

EN VENTA

En la propietat de D. Jordi Pellisé situada a un kilòmetre d'aquesta ciutat, llandant ab la carretera de Salou, hi ha variis trossos de terra, de cabuda un jornal aproximadament, pera vendre.
Pera informes dirigirse al mateix amo ó a D. Bonaventura Carps, Farmacia, Reus.

INTERESSANT

Tots los amos de tallers de Ferreria d' obra negra de la ciutat de Reus, a sa clientela y al públich en general, los hi participan lo següent:
Desde l' dia primer d' octubre proxím, fins al 31 de Mars de 1901 en los diumenges y demás dias festius entre setmana, vindran sos tallers oberts pera poguer ferrar desde las set del matí fins a las dotze del mitjà, y desde l' dia primer d' Abril al 31 de Setembre s' obriran a las sis del matí fins a las onze que es la hora de deixar la tasca los dependents.
Las setmanas en que hi hagi dos festas ó mes seguidas, en la segona no s' ferrarà.
Tampoch s' encendrà la faganya pera fer cap treball en ella exceptió de tenir que calentar alguna ferradura pera ferla vevir ó ferrar a foch.
Així successivament aniran regint tots los anys veniders: Acordat a Reus lo dia 29 d' Agost de 1900. LA JUNTA.

COLEGI DE NTRA. SRA. DEL PILAR

DIRIGIT PER
D.ª Angela Maleras Fabregat
Desde l' primer de Setembre quedan obertas en dit colegi, establert en lo carrer de Santa Anna núm. 21, primer, las classes corresponents a la instrucció primaria, y superior, las de labors y las de Dibuix, Música y Francés. Clases especials de 8 a 9 del matí y de 12 a una de la tarde.

Colegi de 1.ª y 2.ª ensenyansa

Escola de Comers

INSTITUT DE REUS

Rnt. Doctor D. RAMON MINGUELL
Están obertas las matriculas pera la segona ensenyansa, Teneduria de Llibres, Francés, Inglés, Italiá, Carreiras Mercantils de Perit y Professor, tots los graus de la primera ensenyansa, Música, Dibuix y Gimnasia.
Nestra Escola de Comers es la única d' aquesta provincia, que per l' Excm.ª senyor Ministre d' Instrucció pública y Bellas Arts, se concedida comissió de exámens de la Escola Oficial de Comers de Barcelona.
Pera totas las ensenyansas s' admeten alumnos interns, mitj pensionistas, encarregats y externs.
Pera més detalls dirigirse a la Secretaria del Colegi.
Lo Director, JOSEPH OLLÉ.

COLEGI DE 1.ª Y 2.ª ENSENYANSA

NTRA. SRA. DE MISERICORDIA

D. Joseph Maria Domingo

Llicenciat en Ciencias
Reus.—Arrabal alt de Jesús, 44.—Reus.
Lo dia primer de Juny doná principi un curs preparatori pera l' exámen d' ingrés indispensable als que desitjin cursar lo Batxillerat.
Durant l' istiu continuarán obertas las classes de Párvula, Elemental Superior y las especials pera Senyoretas de 5 a 9 y de 12 a 1.
Lo dia 15 del proxím Setembre s' obrirà la matricula pera las classes de 2.ª ensenyansa, comers, dibuix, pintura, gimnasia, solfeig y música vocal é instrumental; totas a càrrech de reputats Professors.
Existeix també en lo Colegi la Sucursal del Seminari de Tarragona.
Director espiritual lo Rvmt. D. Pau Cesari.

PASTILLAS FONT

Cloro-Boro-Sodicas a la Cocalna y al Mentol

Son lo millor remey en las laringitis catarrals en general, amigdalitis y faringo-laringitis, tant exudativa com ulcerosa y granulosa; tos faringea, ronquera, afonia y en general en las inflamacions de la gola, etc.
Dipòsit general. Farmacia de A. SERRA.—REUS.
De venta en totas las bonas farmacias y principals droguerias.

CENTRO DE TRADUCCIONS

Escola de Teneduria, Francés, Inglés y demás estudis de Comers

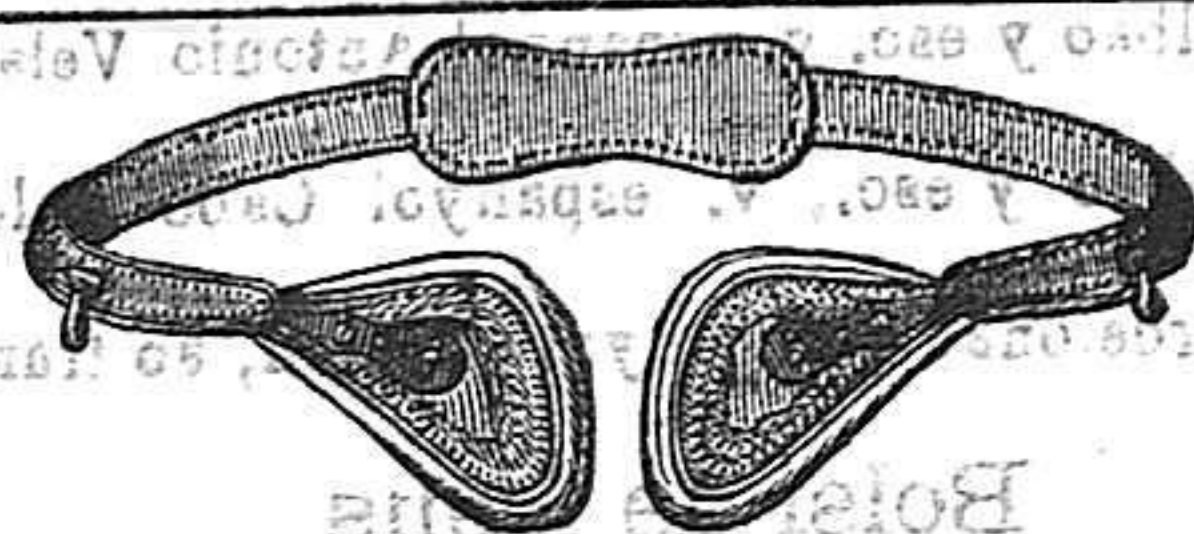
D. ZACARIAS HERRERO

Graduat de la Escola Superior de Comers de Barcelona
MONTEROLS, 10, segon.—REUS.
Primera y única d' aquesta ciutat ab títol ó qual director perteneixi a la carrera y ab dedicació exclusiva a la ensenyansa mercantil.
Honoraris, cinch pesetas mensuals

Professor de Religió Rvmt. D. Joan Riús.
Los resultats en la ensenyansa son positius, la educació cristiana y tracte ab los pensionistas en de familia, procurantlos una alimentació abundant y nutritiva.
S' admeten pensionistas, mitj pensionistas y externs.
Reus 27 de Maig de 1900.

Colegi de la Inmaculada Concepció pera senyoretas

Aquest acreditat colegi inaugura lo 15 de Setembre las classes de Plano, Dibuix, Pintura y Escultura y Francés. Adémès de la ensenyansa literaria y Labors en tota sa extensió, hi haurá un curs de Lenceria pera las senyoretas que desitjin aprendre la confecció de roba blanca.
Totas las assignaturas se donaran per Professors competents.
S' admeten pensionistas, mitj pensionistas y recomenadas.
Carrer de la Font, núm. 2.

IMPORTANTÍSSIM als herniats (Trencats)

Lo que acredita a una casa de comers no son premsament las alabansas inusitadas ni l' reclam de falsos re-mittits y certificats, medis molt empleats en las grans capitals; pero aquí, ahont tots nos coneixém, sols los fetes ab sa incontrastable elocuencia assentan las reputacions; per aixó aquesta casa s' enorgulleix d' haver fet de cada comprador un parroquí y de cada parroquí un propagandista entusiasta.
Son molts los que han acudit a consultarme creguts d' estar herniats (trencats), y fet lo regoneixement s' han convenut de lo contrari.
La opinió dels senyors facultatius d' aquesta comarca respecte al meu establiment «La Creu Roja» y ls set anys de práctica en la casa Clausolles de Barcelona, sen garantias que no olvida l' públich.

Braguers de tota classe lo més práctic y modern pera la curació de las hernias
Especialtat en braguers de cauchuc pera la completa y prompta curació dels tendres infants.
Elastichs omooplàtics pera evitar lo carregament d' espatllas.
Faixas hipogàstricas pera corregir la dilatació y abultació del ventre.

JOSEPH PUJOL

quirurgia especialista en lo tractament de las hernias.
ESTABLIMENT
LA CREU ROJA
PLASSA DE PRIM.—REUS

Telégramas

Madrid 14.
S' ha dit aquesta matinada que aplasset la boda de la primcesa y en porta conflictes de gravetat, no seria extrany que n' Octubre formes Gabinet lo senyor Sagasta. La ocasió se buscaria en la elecció de president del Congrós; asseguró lo Govern de que será derrotat en ella, per portar com candidat al senyor Villaverde contra D. Alexandre Pidal. De sort que la cosa se presentaria a propòsit pera no declarar los verdaders motius de crisi.
—Lo duch de Tetuan, al despedirse ahir en San Sebastian, digué que l' sistema conservador que segueix Silvela es destruyent.
—Lo Govern te en estudi alguns tratats de propietat literaria, pero no pensa en tratats de comers
Imp. Celestino Ferrando, Plassa de la Constitució, 7.

Secoló comercial

MOVIMENT DEL PORT DE TARRAGONA

Entradas del dia 13
 De Valencis, en 1 dia, l. espanyol San Pablo, de 10 ts., ab efectes, consignat a D. Anton Mariné.
 De Malgrat en 1 dia, l. espanyol Rosita, de 5 ts., ab cebas, consignat a D. Joseph M. Ricomà.
 De Marsella y Barcelona, en 3 dies, v. Cabo Palos, de 1.213 ts., ab efectes, consignat a D. Marián Pores.
 De Bilbao, en 30 dies, v. espanyol Carmen, de 593 ts., ab efectes, consignat als senyors Fills de B. Lopez.
 De Barcelona, en 6 horas, v. espanyol Antonio Velazquez de 671 ts., ab tránzit, consignat als senyors Fills de B. Lopez.

Despatxadas

Pera Bilbao y esc. v. espanyol Antonio Velazquez, ab efectes.
 Pera Bilbao y esc., v. espanyol Cabo Palos, ab efectes.
 Pera Barcelona, v. espanyol Carmen, ab tránzit.

Bolsi de Reus

CARRER MONTEROLS, 27.

Cotisació a Barcelona a las 4 de la tarde d'ahir.

Interior	73'38	Cubas del 86	87'37
Colonial		Cubas del 90	72'62
Oronsés	23'75	Amortisable	93' -
Norts	54'	Ob. 5 p ^o Almansa	99'75
Alicants	80'60	Id. 3 p ^o Fransas	52'25
Filipinas			

PARIS

MADRID

Exterior	73'	Interior	73'40
		GIROS	
Paris	30'50	Londres	32'85

Se reben ordres para operacions de Bolsa Compra y venta al contat de tota classe de valors cotisables de Bolsa. Descompte de cupons y compra de monedas de tota los paisos.

J. Marsans Rot

Representant, Joaquim Sociats

CARRER SANTA ANNA, 26

Cotisació a Barcelona a las 4 de la tarde del dia d'ahir.

Interior	73'40	Aduanas	
Amortisable 5 0/0	92'90	Norts	53'60
Colonial	117'	Alicants	80'60

Cubas 1886	87'37	Orensas	23'70
Cubas 1890	72'75	Oba. 6 Fransas	95'50
Filipinas		Id. 3 0/0	52'25
Exterior Paris	73'	Id. Almansa 3 0/0	

GIROS

Paris 30'50 Londres 32'85
 Ordres de Bolsa para Barcelona, Madrid y Paris.—
 Compra y venda al contat de tota classe de valors.—
 Descompte de cupons.—Compra de monedas d'or y bitllets de tots los paisos.—Giros sobre Barcelona y Madrid.

Cambis corrents

en lo dia d'ahir donats per la Junta Sindical del Col. legi de Corredors de Comera de la palasa de Reus.

CAMBIS EXTRANJERS

	Ops.	Dinar.	Paper.
Londres 90 dias fetxa.		32'37	
> 8 dias vista			23'40
> vista			32'91
Paris 8 dias vista			
> vista		30'02	
Marsella 90 dias fetxa			
Hamburg			

VALORS LOCALS

	PLAS.	PLAS.	OPER.
ACCIONS			
Gas Rensense.		675	
Industria Farinera	675		
Banco de Reus de Descomptes y Prestams	700		
Manufacturera de Algodón		150	
C. Rensense de Tranvias	25		
C. Rensense de Tranvias privilegiadas 5 per 100	300	350	

Ferrocarril economic de Reus a Salou
Servey de trens

que regira desde 13 de Setembre 1900

SORTIDAS DE REUS.—Matí: 4'10, 5'45, 9'00.—
 Tarde: 12'35, 2'32, 3'56, 5'20 y 6'44.

SORTIDAS DE SALOU.—Matí: 4'56, 7'21 y 10'49.—
 Tarde: 1'45, 3'15, 4'39 y 6'03.—Nit: 7'25.

Reus 26 d' Agost de 1900.

LLIBRES

Poesias de D. Eugeni Meta y Miquel.—Una pesseta, 1 tomo.
 Rosari del cor, poesias de D. Francisco Gras y Elías.—Dues pessetas, 10 tomo.
 Se venen en l' Imprempta d' aquest diari.

Interessant als viticultors

CARTILLA RÚSTICA

PERA US DEL CULTIVADOR

VINYA AMERICANA

Per la Redacció de «El Labriego»
 Vista la bona acullida que ha meresout la primera edició d' aquesta CARTILLA RÚSTICA impresa en idioma catalá, tota vegada que s' vege agotada en un breu espay de temps, la Redacció de «El Labriego» cregué convenient procedir a sa reimpressió al castellá, degudament aumentada.
 Dita CARTILLA la forma un volumen en 8.º major de 410 páginas y s' ven al preu de 6 rals l' exemplar en aquesta impremta.

AVIS

La Camiseria de JOSEPH MARTO RELL, s' ha trasladat del Arrabal Santa Anna, núm. 10, al carrer de Monterols, núm. 40.
 Gran novetat en corbateria, géneros de punt botons y gemelos para camisas.
 Se confeccionan calsetets, camisas, colls y punys.
 Especialtat en la mida

MIRACULOSOS CONFITS ALTAS COSTANZI

O INJECCIÓ ANTIVENÉREOS Y ROOB ANTISIFILITICH

Ne pochis envejosos sufren grandement per lo favor cada dia més creixent que mereixen del públich de totas nacions los Remeyes Costanzi, que han curat mils de malalts de venéreo y sífilis encare sent sos mals crónichs de més de 20 anys.

A. SALVATI COSTANZI
 Carrer Diputació, 135.
 Barcelona

Dits medicaments son d' efecte tan maravellós para ls estreñiments uretrals, que en 20 ó 30 dias están totalment curats, evitant ademés las perillosas candelillas. En dos ó tres dias sera radicalment curada la purgació recent y en cinch ó sis dias la crónica y gota militar. Inmillorable para las úlceras y flujó blanch de las donas, arenillas y catarrros de la vejiga, escozores uretrales, calculs, retencions d' orina y demés infeccions genito urinarias y especialment la sífilis encare que sia hereditaria. Para la guaració de la sífilis, lo Roob ha donat probas patents d' una superioritat incontestable sobre tois los antisifilitichs fins ara coneguts, perquè es l' únich que no conté loduro de Potasio ni cap sustancia Mercurial. Per lo contrari, la missió del Roob estriba precisament en contrarestar los efectos de tals sustancias, tan desastrosos para la alut, ja que com es sabut causan malalties no molt fácils de curar. Lo Roob se, ademés la ventatja de poderse usar ab profit en cualseyol més del any. Als incredols se ls hi admet lo pago una vegada curats, previ lo tracte especial y exclusiu ab l' inventor. Carrer Diputació, 435, Barcelona.—
 Preu de la Injecció Costanzi, pessetas 4. Prau dels Confits antivenéreos para quins no vulguin usar inyeccions, pesseta 5. Roob antisifilitich, lo Frasco, pessetas 4. Pera provincias afegir pessetas l'00. Dits medicaments están de venta en tolas las Farmacias. A Reus en la Farmacia de D. Anton Serra, Arrabal de Santa Anna, 80, en la del Dr. Carpa y en la Droguería de D. Francisco Freixa Plassa de Prim, 1.

ALTAS

BAIXAS

para la contribució

Se 'n venen en la Imprempta d' aquest diari.

LLET PURA DE VACA

VACAS SUSSAS

Hort de Pau Abelló

Se ven al carrer primer del Roser, núm. 4.

Societat general de transports marítims a vapor de Marsella

Serveys del mes de Setembre de 1900

Línea directa para 'l Rio de la Plata

Sortiran de Barcelona directament para Montevideo y Buenos-Aires los magnífichs y ràpids vapors francesos

lo dia 21 de Setembre lo vapor

«Italle»

LÍNEA PERA 'L BRASIL Y RIO DE LA PLATA

Sortirá de Barcelona lo dia 27 de Setembre lo grandíssim y acreditat vapor francés

«Les Alpes»

Consignataris a Barcelona, RIPOL y C., Plassa de Palacio, Barcelona.

Publicacions regionalistas que s' rabeu en aquesta Redacció.

«La Rensizensa», diari de Catalunya; «Diari de Catalunya», «Jovenals»; setmanari; «L' Art del Pagés», quinzenari; «Lo Teatro Regional», setmanari; «Lo Teate Catalá» setmanari, tots de Barcelona.—«La Ven del Ampurdá», setmanari, de Figueras.—«La Ven de Montserrat», setmanari, de Vich.—«La Costa de Llevant», setmanari, de Blanes.—«L' Olotis», setmanari, y «Sanch Noya», de Olot.—Lo Geronés», setmanari, de Girona.—«La Ven del Vallés» setmanari, de Granollers.—«Lo Vendrellencha», setmanari, del Vendrell.—«Lo Camp de Tarragona», setmanari, de Tarragona.—«La Ven de Tortosa», setmanari, de Tortosa.—«La Revista Gallega», setmanari de Coruña (Galicia).—«Euskaldunak», setmanari de Bilbao (Biscaya).—«El Eco del Guadalupe», de Alcaniz y «El Compromiso de Caspe» (Aragó).